

Jaarverslag 2023

Datum: 5 maart 2024

Rekenkamer Lelystad

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	1
	Over dit jaarverslag	1
	Over de rekenkamer Lelystad	1
	Samenstelling rekenkamer.....	2
	Onafhankelijk en effectief onderzoek	2
2.	Financiële realisatie over 2023.....	3
	Uitgangspunten besteding budget rekenkamer	3
3.	Rekenkameronderzoeken in 2023.....	4
4.	Overige activiteiten van de rekenkamer in 2023.....	11
	Vergaderingen en overige bijeenkomsten in- en extern.....	11
	Interne samenwerking en overlegmomenten	12
	Netwerken en kwaliteit: de NVRR, intercollegiaal overleg en andere werkvormen	12
	Procedures voor hoor- en wederhoor.....	12
	Kwaliteitszorg.....	13
	De omgang met privacy: aanpak en afspraken.....	13
5.	Nawoord voorzitter	14

1. Inleiding

Over dit jaarverslag

Ieder jaar stelt de rekenkamer Lelystad een verslag op over het voorafgaande jaar. Dit verslag is primair bestemd voor de gemeenteraad van Lelystad, maar wordt tevens ter kennisgeving aangeboden aan zowel het college als de directie van de gemeente Lelystad. Met het doel van openbare verantwoording in gedachten, publiceert de rekenkamer haar jaarverslag ook op haar eigen website¹.

In hoofdstuk 1 van dit jaarverslag wordt eerst algemene informatie gepresenteerd, gevolgd door een toelichting op de besteding van het budget van de rekenkamer Lelystad over 2023 in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 geeft een terugblik op de onderzoeken die in 2023 zijn uitgevoerd, waaronder het onderzoek naar het effect van geheimhouding op de rol van de gemeenteraad, interbestuurlijke samenwerking binnen de context van de Omgevingswet, het onderzoek naar de energietransitie en -armoede, het startonderzoek voor langdurige monitoring van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (Samen Lelystad Oost) en het rekenkameronderzoek naar de ontwikkelingen rondom het Stadshart van Lelystad. Vervolgens belicht hoofdstuk 4 de activiteiten die de rekenkamer in 2023 naast of ter ondersteuning van haar onderzoekstaken heeft uitgevoerd. Het jaarverslag wordt afgesloten met een nawoord van onze voorzitter in hoofdstuk 5.

Over de rekenkamer Lelystad

De rekenkamer Lelystad is een onafhankelijk bestuursorgaan van de gemeente Lelystad, met een grondslag in de gemeentewet². De rekenkamer heeft de wettelijke opdracht de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid te onderzoeken³. De rekenkamer Lelystad wil met haar onderzoek bijdragen aan het verhogen van transparantie, het bevorderen van publieke verantwoording en het verbeteren van het functioneren van de gemeente Lelystad. Als geheel heeft de rekenkamer tot doel de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende en controlerende rol door middel van haar onderzoeksrapporten en andere activiteiten.

¹ www.lelystad.nl/rekenkamer

² Artikel 81a Gemeentewet.

³ Artikel 182 Gemeentewet.

Samenstelling rekenkamer

De rekenkamer Lelystad bestond in 2023 uit:

- Robert Douma (voorzitter),
- Iris Koopmans (lid),
- Inge Prins (lid),
- Corrie Hartholt (plaatsvervangend lid).

De rekenkamer Lelystad wordt ondersteund door Patricia Nieuwenhuis (secretaris).

Onafhankelijk en effectief onderzoek

Dankzij de Gemeentewet heeft de rekenkamer alle vrijheid om zelf onderzoeksonderwerpen te kiezen, de aanpak te bepalen, timing vast te stellen en oordelen te vellen. Zij is dus onafhankelijk. Dit principe is en blijft van groot belang voor de rekenkamer Lelystad. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om betrokken te zijn bij wat er om ons heen gebeurt en aan te sluiten bij de belangstelling van de Lelystadse gemeenteraad. Om deze reden overleggen we met enige regelmaat met de (raads)commissie van de Rekening, waarbij we diverse aspecten van rekenkameronderzoek bespreken. Daarnaast nodigen we periodiek alle fracties van de Lelystadse gemeenteraad uit om suggesties te doen voor potentiële onderzoeksonderwerpen. Wij streven ernaar met ons rekenkameronderzoek de gemeenteraad zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn taken. Deze betrokkenheid begint vaak al bij het plannen van onze onderzoeken. Daarom is het uitwisselen van suggesties voor rekenkameronderzoek van groot belang. In dit kader nodigen we niet alleen de inwoners van Lelystad van harte uit om suggesties voor rekenkameronderzoek in te dienen, maar ook (leden van) het college, de directie en medewerkers van de gemeente Lelystad. Indien gewenst kan dit ook anoniem gebeuren. U kunt uw suggestie(s) voor rekenkameronderzoek indienen via ons mailadres: rekenkamer@lelystad.nl.

2. Financiële realisatie over 2023

Realisatie budget 2023 rekenkamer

Omschrijving	Toelichting	Begroting 2023	Uitgaven 2023	Verplichtingen 2023	Saldo
Bezoldiging leden	Vergoeding leden rekenkamer, inclusief vergoeding reis- en verblijfskosten.	€ 33.495,00	€ 40.050,36	€ -	€ 6.610,80-
Overige kosten	Kosten catering, lidmaatschap NVRR, communicatie, vakliteratuur, etc.	€ 2.000,00	€ 1.727,50	€ -	€ 272,50
Onderzoeken	Kosten onderzoek en redactie rapporten	€ 89.522,00	€ 17.384,00	€ 63.877,00	€ 8.261,00
Personeelskosten	Salariskosten incl. sociale lasten en opleidingsbudget	€ 118.559,00	€ 104.245,46	€ -	€ 14.313,54
	Totaal 2023	€ 243.576,00	€ 163.407,32	€ 63.877,00	€ 16.236,24

Uitgangspunten besteding budget rekenkamer

- De rekenkamer mag in overeenstemming met de verordening op de rekenkamer uitgaven doen ter hoogte van het totaalbudget. Het budget van de rekenkamer en de afzonderlijke posten zelf zijn verder niet geoormerkt.
- In 2023 zijn twee nieuwe onderzoeken gestart, en drie lopende onderzoeken uit 2022 werden voortgezet. Het gezamenlijke onderzoek naar interbestuurlijke samenwerking binnen de Omgevingswet in Flevoland is in 2023 succesvol afgerond. Het onderzoek naar geheimhouding liep vertraging op vanwege complexiteit en gevoeligheden rondom het onderzoeken van vertrouwelijke informatie. Het onderzoek naar het Stadshart van Lelystad had vertraging door onvoorziene factoren in de persoonlijke sfeer. Voor vier van de vijf lopende onderzoeken uit 2023 is de rekenkamer Lelystad verplichtingen aangegaan, deels in 2022 en deels in 2023. Deze verplichtingen in het kader van onderzoek lopen door in 2024.
- De leden van de rekenkamer ontvangen een vergoeding die is gebaseerd op de gebruikelijke vergoeding voor raadsleden. De voorzitter ontvangt 80% van deze vergoeding en de leden 60%. De vergoeding wordt door de minister van BZK per 1 januari van elk jaar herzien aan de hand van het indexcijfer CAO lonen overheid⁴.
- Het budget voor onderzoeken en overige kosten van de rekenkamer is onder meer gebaseerd op outputafspraken met de commissie van de Rekening. De outputafspraken zijn dat de rekenkamer Lelystad gemiddeld jaarlijks twee grote en één klein onderzoek oplevert.
- Het budget voor de personele ondersteuning van de rekenkamer is gebaseerd op 1 fte in schaal 12.

⁴ *Hoofdstuk 3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.*

3. Rekenkameronderzoeken in 2023

In 2023 is de rekenkamer – na het verkennen van potentiële onderzoeksonderwerpen – gestart met twee onderzoeken en heeft drie onderzoeken voortgezet. Vier van de vijf onderzoeken uit 2023 lopen door in 2024:

- In mei 2022 is het onderzoek naar geheimhouding in Lelystad gestart: het onderzoek is gepubliceerd in het eerste kwartaal van 2024.
- Het gezamenlijke rekenkameronderzoek naar interbestuurlijke samenwerking binnen de Omgevingswet in Flevoland is voortgezet vanuit 2022. Het rapport, genaamd ‘Samenwerking in Flevoland onder de nieuwe Omgevingswet’ is op 20 september 2023 gepresenteerd.
- Begin september 2022 is het onderzoek naar het Lelystadse Stadshart officieel gestart en wordt ook gepubliceerd in het eerste kwartaal van 2024.
- Op 16 maart 2023 is het onderzoek naar energietransitie en -armoede in de gemeente Lelystad gestart. Dit onderzoek loopt door in 2024.
- Op 20 november 2023 is het startonderzoek naar het programma ‘Samen Lelystad Oost’ (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid) begonnen. Ook dit onderzoek loopt door in 2024. Het is de bedoeling om gedurende de looptijd van het NPLV de lokale gemeenteraad te ondersteunen in zijn rol, namelijk het vaststellen van beleidskaders voor en het controleren van het programma. Op dit moment wordt verwacht dat het NPLV een periode van ongeveer 20 jaar zal beslaan.

Geheimhouding in de gemeente Lelystad

Voor een goed functionerende lokale democratie is het essentieel dat overheidsinformatie openbaar is: dit principe is vastgelegd in de Grondwet. De gemeenteraad kan zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol alleen effectief vervullen in een openbare context. Toch is volledige transparantie niet altijd haalbaar, bijvoorbeeld bij aanbestedingsprocedures (economische belangen) of zeer gevoelige informatie die schadelijk kan zijn voor personen (persoonlijke levenssfeer). De Gemeentewet staat daarom toe om geheimhouding op te leggen op documenten en/of specifieke delen daarvan, waardoor de gemeenteraad wel toegang krijgt tot gevoelige informatie, maar deze niet mag delen met derden.

Geheimhouding belemmering voor de raad

Raadsleden ervaren geheimhouding soms als een belemmering voor hun functioneren, zoals blijkt uit onderzoek van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (2017). Geheimhouding beperkt bijvoorbeeld onder meer hun mogelijkheid om experts of externe adviseurs te raadplegen en om in het openbaar te debatteren. Daarnaast kan een raadslid door geheimhouding inhoudelijke vragen van burgers en media over geheime dossiers niet beantwoorden, wat ingaat tegen het principe van openbare verantwoording van een volksvertegenwoordiger. Hoewel het geheim houden van bepaalde informatie soms nodig is, maakt dit dilemma geheimhouding tot een onderwerp van groot maatschappelijk belang.

Doelstelling van het onderzoek naar geheimhouding

Hoofdvraag in dit onderzoek is: 'Welke invloed heeft de geheimhoudingspraktijk van de gemeente Lelystad op de kwaliteit van het gevoerde bestuur van de gemeenteraad? En welke lessen kunnen hieruit worden geleerd voor de toekomst van de gemeente(raad) Lelystad op het gebied van geheimhouding?' Dit onderzoek belicht de praktijk van geheimhouding binnen de gemeente Lelystad, de naleving van wettelijke en lokale regelgeving en de gevolgen van de praktijk van geheimhouding voor het functioneren van de raad en het college in Lelystad.

Wat is de planning?

Onderzoeksbureau & Van de Laar voert dit onderzoek namens de rekenkamer Lelystad uit. Tijdens de documentenstudie liep het onderzoek vertraging op door beperkte beschikbaarheid en vertraagde levering van benodigde informatie. Het kostte de ambtelijke organisatie moeite en tijd om relevante documentatie te verzamelen. Uiteindelijk hebben de onderzoekers wel alle benodigde informatie verkregen. Dit onderzoek is medio februari 2024 gepubliceerd.

Gezamenlijk rekenkameronderzoek naar Omgevingswet

De Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking trad, is de meest ingrijpende wetswijziging sinds de Grondwet. Het is een complexe wet die vereist dat verschillende overheden samenwerken en hun beleid op elkaar afstemmen. Tegelijkertijd voert elke overheid ook haar eigen beleid. Dit kan leiden tot situaties waarin het beleid van afzonderlijke overheden schuurt of zelfs in conflict is met het beleid van één of meerdere andere overheden. In dergelijke gevallen moeten betrokken overheden gezamenlijk een oplossing vinden.

Doel van het onderzoek: de mate van interbestuurlijke samenwerking achterhalen

Het gezamenlijke rekenkameronderzoek naar de Omgevingswet richtte zich op complexe, gebiedsoverstijgende vergunningaanvragen in de fysieke leefomgeving, waarbij Flevolandse overheidsinstanties moeten samenwerken. De hoofdvraag was: 'Hoe werken de Flevolandse overheden samen om complexe problemen op te lossen onder de Omgevingswet?'

Deelvragen waren onder andere 'Wat gebeurt er bij meningsverschillen tussen overheden?' en 'Wie heeft de beslissende stem?' Het onderzoek richtte zich op de positie van de gekozen (volks)vertegenwoordigers.

De rekenkamers van Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, de Randstedelijke Rekenkamer en de rekenkamercommissie van Waterschap Zuiderzeeland onderzochten onder meer hoe de Flevolandse overheden gezamenlijk de één-loket-gedachte kunnen realiseren. Deze aanpak houdt in dat de overheid diensten, informatie en ondersteuning op één centrale plek aanbiedt, waardoor burgers en bedrijven gemakkelijk toegang krijgen zonder diverse overheidsinstanties te hoeven raadplegen. Dit geldt bijvoorbeeld voor vergunningaanvragen voor woninguitbreiding, nieuwbouw, wegen, fietspaden en andere projecten in de fysieke leefomgeving.

De samenwerking tussen overheden in Flevoland is voor verbetering vatbaar

Uit het gezamenlijke rekenkameronderzoek blijkt dat er ruimte is voor verbetering in de samenwerking binnen de Omgevingswet tussen de onderzochte gemeenten, de provincie en het waterschap in Flevoland. Er is gebrek aan afstemming over de behandeling van aanvragen en vergunningen die diverse overheidsinstanties raken, wat kan leiden tot vertragingen. Daardoor wordt mogelijk de voorgeschreven termijn van acht weken voor besluiten op vergunningsaanvragen overschreden. Het gebrek aan afstemming kan verder problematisch worden vanwege de noodzaak om dringende maatschappelijke kwesties, zoals het tekort aan woningen, voortvarend en doortastend aan te pakken. Het rapport benadrukt dat, hoewel lokale overheden op ambtelijk en bestuurlijk niveau samenwerken, er tussen politici van de diverse onderzochte Flevolandse overheden nog geen blijvend contact is over de Omgevingswet. De samenwerking is voor verbetering vatbaar, vooral met betrekking tot het stroomlijnen van gebiedsoverstijgende vergunningsaanvragen en het oplossen van eventuele meningsverschillen tussen overheden.

Hoewel het rapport op 20 september 2023 is gepubliceerd, staat behandeling ervan door de Lelystadse gemeenteraad gepland voor 2024.

Rekenkameronderzoek naar het Lelystadse stadshart

De meeste Lelystadse politieke partijen hebben in hun campagnes voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2016 en 2022 de wens uitgesproken het Stadshart van Lelystad te verbeteren. Ondanks ruim 25 jaar inspanningen van verschillende betrokken partijen - waaronder bestuur en ambtelijke organisatie van de gemeente Lelystad, inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en externe adviseurs - blijven er uitdagingen in het Lelystadse Stadshart. De rekenkamer van Lelystad onderzocht welke ingrepen zijn geweest in de stad en het Stadshart, wat wel of niet heeft gewerkt en waarom.

Doel van het onderzoek naar het Lelystadse stadshart

Dit rekenkameronderzoek heeft als doel te achterhalen hoe de Lelystadse raad, rekening houdend met de huidige context, ontwikkelingen en trends, effectief sturing kan geven aan de ontwikkelingen in het Stadshart van Lelystad en zich daarbij optimaal kan positioneren. Hoofdvraag in dit onderzoek is: 'Welke mogelijkheden heeft de raad om het beleid voor het stadshart te beïnvloeden en welk concreet handelingsperspectief heeft de raad voor de nabije toekomst v.w.b. het Stadshart gezien de wijze waarop het 'voorgaande beleid' en de daarmee verband houdende processen in het verleden zijn vormgegeven?'

Wat is de planning?

Het Bureau voor Economische Argumentatie (BEA) voert dit onderzoek uit voor de rekenkamer Lelystad. Dit onderzoek is medio februari 2024 gepubliceerd.

Energietransitie en energiearmoede de Gemeente Lelystad

Sinds de jaren '90 is de verduurzaming van de energievoorziening steeds belangrijker geworden. Diverse kabinetten hebben doelen gesteld voor het verminderen van broeikasgassen, het bevorderen van duurzame energieopwekking en het besparen van energie. Sinds het nationale Klimaatakkoord staat het energiebeleid in het teken van de energietransitie, die zich richt op een economie met een laag energieverbruik en de opwekking van hernieuwbare energie, zoals windenergie, zonne-energie, bio-energie en aardwarmte. Gezien de grote Nederlandse afhankelijkheid van gas, vormt deze opgave in de praktijk een uitdaging.

Grote rol gemeenten bij de warmtetransitie

Gemeenten spelen een cruciale rol in de energietransitie. Zij zijn regievoerders voor een haalbare, betaalbare en uitvoerbare overgang naar duurzame energie in de gebouwde omgeving. Dat doen zij wijk voor wijk.

De gemeente(raad) bepaalt de volgorde waarin wijken van het gas af gaan, waarbij het de bedoeling is inwoners bij deze plannen te betrekken. Vanwege de omvang van de energietransitie worden beleidsdoelen en -vorming niet alleen op lokaal niveau, maar ook op internationaal, Europees, landelijk en regionaal niveau vastgesteld. Veel gemeenteraden vinden deze gelaagdheid en het top-down karakter van de energietransitie ingewikkeld.

Doelstelling van het onderzoek naar energietransitie en -armoede in Lelystad

Hoofdvraag in dit onderzoek is: 'Waar liggen in de energietransitie en in het desbetreffende eigen beleid van de gemeente Lelystad de kansen en risico's voor de gemeente Lelystad en waar kan de gemeente Lelystad het verschil maken voor haar burgers op het gebied van de technische en maatschappelijke transitie, met specifieke aandacht voor participatie en energiearmoede?' Het onderzoek moet dit probleem begrijpelijk maken en op basis van de feiten de raad uiteindelijk een handelingsperspectief geven voor de toekomst.

Waarom nu dit onderzoek?

De energietransitie is in deze raadsperiode een belangrijke kwestie die zich op verschillende bestuursniveaus laat zien. Naar verwachting blijft het de komende jaren hoog op de agenda staan, mede door onbedoelde neveneffecten van het overheidsbeleid die druk uitoefenen op de (lokale) samenleving. In de campagnes voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 in Lelystad lag de focus van politieke partijen sterk op de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie voor de burgers, met specifieke aandacht voor en zorgen over energiearmoede. Ook de betrokkenheid van burgers en de democratische legitimiteit van de transitie zijn belangrijke zorgpunten. Vanwege het grote belang van het onderwerp heeft de rekenkamer Lelystad in 2023 besloten een onderzoek te starten naar het thema energietransitie en -armoede.

Wat is de planning?

Onderzoeksbureau SEO Economisch Onderzoek is begonnen met het uitvoeren van dit onderzoek. Op het moment van publicatie van dit jaarverslag is niet bekend wanneer het zal worden afgerond.

Startonderzoek Samen Lelystad Oost (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid)

Diverse wijken in Nederlandse steden kampen met een opeenstapeling van uitdagingen op het gebied van onderwijs, werkloosheid, armoede, gezondheid, woon- en leefomgeving, veiligheid en criminaliteit. Om deze problemen aan te pakken, lanceerde de Rijksoverheid het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Het is de bedoeling dat het programma bijdraagt aan verbetering van leefbaarheid en veiligheid in 20 specifieke aandachtsgebieden in 19 steden. Start van het NPLV was in juli 2022.

'Samen Lelystad Oost': langetermijnstrategie gemeente Lelystad voor de toekomst

Het Rijk werkt samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties - zoals woningcorporaties, scholen en politie - voor elk aandachtsgebied. Het Nationaal Programma Leefbaarheid Veiligheid (NPLV) wordt deels bekostigd door de rijksoverheid, maar valt niet direct onder hun verantwoordelijkheid. Het wordt beschouwd als een programma van een regionaal samenwerkingsverband (alliantie), waarbij de gemeente de voornaamste verantwoordelijkheid draagt.

Een specifiek aandachtsgebied binnen het NPLV is Lelystad Oost. De gemeente Lelystad is in het kader van het NPLV gestart met het project 'Samen Lelystad Oost'. Samen Lelystad Oost richt zich op vier wijken - Zuiderzeewijk, Atolwijk, Boswijk en Waterwijk - met in totaal ongeveer 39.500 inwoners. De gemeente heeft een langetermijnstrategie van zo'n 20 jaar opgezet om een alomvattende aanpak van de problemen in die wijken te realiseren. Het plan is op 11 juli 2023 voorgelegd aan de gemeenteraad van Lelystad.

Verkennd Onderzoek naar 'Samen Lelystad Oost'

Aangezien 'Samen Lelystad Oost' nog in de beginfase is, is het momenteel nog te vroeg voor diepgaand onderzoek. Het startonderzoek richt zich daarom voornamelijk op de opzet van het programma, met specifieke aandacht voor de rol van de gemeenteraad. Dit inventariserende deelonderzoek beoogt de gemeenteraad inzicht te verschaffen in de startsituatie, de lokale implementatie van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid door de gemeente Lelystad en de manier waarop de raad een rol kan spelen binnen het plan 'Samen Lelystad Oost'.

De rekenkamer Lelystad heeft zich aangesloten bij een samenwerkingsverband van de rekenkamers van Heerlen, Arnhem en Groningen. Gezamenlijk willen ze via onderzoek het historisch verloop van het NPLV vastleggen en monitoren. Het doel is om gedurende de looptijd van het NPLV de eigen gemeenteraad te ondersteunen bij het vaststellen van beleidskaders en het controleren van het programma.

Tevens streven de rekenkamers ernaar van elkaars ervaringen te leren en deze te delen met de gemeenteraden.

Wat is de doelstelling van dit onderzoek?

De samenwerkende rekenkamers hebben een centrale onderzoeksvraag voor het startonderzoek geformuleerd: 'Kan de gemeenteraad de ontwikkeling van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid aan de beleidsmatige en financiële kaders toetsen?'

De deelvragen die daaruit voortkomen worden benaderd vanuit zes invalshoeken: programma-inhoud, netwerkorganisatie, bewonersparticipatie, beschikbare middelen, informatie voor de gemeenteraad en bestuurlijk toezicht door de raad.

Wat is de planning?

Onderzoeksbureau Ideeversa B.V. voert dit onderzoek voor de rekenkamer Lelystad uit. De rekenkamer verwacht dit onderzoek in de tweede helft van 2024 te publiceren.

4. Overige activiteiten van de rekenkamer in 2023

In 2023 heeft de rekenkamer Lelystad zich niet alleen bezig gehouden met onderzoek, maar heeft zij ook diverse andere activiteiten ontplooid ter ondersteuning van het onderzoeksproces en het waarborgen van de onderzoekskwaliteit. Hier volgt een overzicht van de initiatieven die de rekenkamer Lelystad in 2023 heeft genomen om haar rol te vervullen en bij te dragen aan een effectieve uitvoering van haar taken.

Vergaderingen en overige bijeenkomsten in- en extern

In 2023 heeft de rekenkamer negentien keer een reguliere vergadering belegd. Alle overige relevante data van overlegmomenten staan ook in het onderstaande overzicht.

Datum	Omschrijving
13-jan-23	Wintercongres Kring Noord
17-jan-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
31-jan-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
14-feb-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
7-mrt-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
21-mrt-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
31-mrt-23	Algemene ledenvergadering NVRR
11-apr-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
2-mei-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
9-mei-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
5-jun-23	Overleg commissie van de rekening
6-jun-24	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
16-jun-23	Minicongres Kring Noord
20-jun-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
22-jun-23	NVRR Algemene ledenvergadering
5-jul-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
18-jul-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
5-sep-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
10-okt-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
11-okt-23	NVRR jubileumcongres
11-okt-23	Overleg commissie van de rekening
24-nov-23	Wintercongres kring Noord NVRR
26-nov-23	Kring onderzoek / secretarissen NVRR
31-okt-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
14-nov-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad
12-dec-23	Reguliere vergadering rekenkamer Lelystad

Interne samenwerking en overlegmomenten

In 2023 heeft de rekenkamer diverse overleggen gehad met leden van raadsfracties, de griffie en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie. Deze waardevolle interne contacten hebben bijgedragen aan het werk van de rekenkamer. Het contact tussen de rekenkamer Lelystad en de gemeenteraad over de voortgang verloopt via de (raads)commissie van de Rekening. Tussendoor heeft de voorzitter van de rekenkamer indien nodig afstemming met de voorzitter van de commissie, wat als prettig en effectief wordt ervaren. In 2023 heeft de rekenkamer twee keer afgestemd met de commissie van de Rekening.

Netwerken en kwaliteit: de NVRR, intercollegiaal overleg en andere werkvormen

De rekenkamer Lelystad verbetert actief haar kennis en expertise door landelijke ontwikkelingen nauwlettend te volgen, onder andere via de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR). In 2023 nam de secretaris van de rekenkamer deel aan diverse NVRR-Webinars en de kring van secretarissen en onderzoek van de NVRR. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan de professionalisering van de ondersteuning van de rekenkamer Lelystad. Daarnaast neemt de rekenkamer deel aan diverse NVRR-netwerken om kennis en ervaring uit te wisselen. Zo organiseert de rekenkamer Lelystad regelmatig overleg tussen Flevolandse rekenkamers, waar deelnemers kennis delen, actualiteiten bespreken en mogelijkheden voor samenwerking verkennen. Hoewel er in 2023 geen officiële vergaderingen van de Flevolandse rekenkamers plaatsvonden, was er regelmatig contact vanwege het onderzoek naar bestuurlijke samenwerking in de Omgevingswet. De voorzitter van de rekenkamer Lelystad nam bovendien in 2023 drie keer deel aan de regionale Kring Noord van de NVRR.

Procedures voor hoor- en wederhoor

De rekenkamer Lelystad stelt eerst haar bevindingen en resultaten uit het onderzoek vast in een conceptnota van bevindingen. Deze conceptnota ondergaat meestal eerst technisch/ambtelijk wederhoor, waarbij ambtenaren die bij het onderzoek betrokken waren, de bevindingen controleren op juistheid en volledigheid.

Daarna legt de rekenkamer het hele rapport, inclusief conclusies en aanbevelingen, voor aan het college voor een bestuurlijke reactie. Het college reageert dan vooral op de conclusies en aanbevelingen, beoordeelt de haalbaarheid en uitvoerbaarheid ervan en doet eventuele suggesties naar aanleiding van het rekenkameronderzoek.

Nadat zowel de technische als de bestuurlijke reactie zijn verwerkt, wordt het rapport aan de gemeenteraad aangeboden.

In 2019 is de rekenkamer Lelystad gestart met een aanvulling op de procedure voor bestuurlijke reactie, waarbij bij wijze van experiment een bestuurlijk gesprek werd geïntroduceerd. In 2021 werd dit experiment herhaald. Het bestuurlijk gesprek dient als voorbereiding op de raadsbehandeling en heeft als doel heldere beslispunten voor de gemeenteraad te formuleren. Het overleg richt zich op het uitwerken van aanbevelingen in concrete handelingsperspectieven voor zowel de raad als het college. De rekenkamer zet, indien daar behoefte aan is, de bestuurlijke gesprekken voort.

Kwaliteitszorg

De rekenkamer Lelystad hanteert in 2023 haar kwaliteitsdocument voor rekenkameronderzoek en -rapporten, dat samen met andere contractstukken de basis vormt voor het waarborgen van de kwaliteit van haar werk. Daarnaast hanteert de rekenkamer een reglement van orde en de gedragscode voor de leden van de rekenkamer Lelystad, die te raadplegen zijn op de website van de rekenkamer.

De omgang met privacy: aanpak en afspraken

De onderzoeksbureaus die de rekenkamer Lelystad inhuurt, kunnen bij hun onderzoeken persoonsgegevens verzamelen en verwerken. Dit gebeurt op basis van de Gemeentewet (artikel 182 e.v.), waarin staat dat de gemeentelijke rekenkamer belast is met het onderzoeken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Wanneer er persoonsgegevens in dit kader worden verwerkt, gebeurt dit op een zorgvuldige en veilige manier, in overeenstemming met de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (Avg) en de Uitvoeringswet Avg. De rekenkamer Lelystad heeft een privacyverklaring opgesteld, die gepubliceerd is op haar website. Wanneer de rekenkamer een contract aangaat met een externe onderzoeker, wordt er een verwerkersovereenkomst met hen gesloten. Bovendien heeft de rekenkamer Lelystad hierover afspraken gemaakt met de Functionaris Gegevensbescherming van de gemeente Lelystad, die tevens deze rol vervult voor de rekenkamer.

5. Nawoord voorzitter

Terugkijkend op het jaar 2023, willen we allereerst onze grote waardering en dank uitspreken aan alle betrokken partijen die hebben bijgedragen aan ons werk en onze missie. Het afgelopen jaar was voor de rekenkamer een afwisselende periode, waarin we met voldoening kunnen terugkijken op de vruchtbare samenwerking met de raad, de griffie, het college, het ambtelijk apparaat en – niet in de laatste plaats - andere rekenkamers binnen en buiten onze regio. Deze samenwerking was niet alleen plezierig, maar vooral constructief en heeft bijgedragen aan het uitvoeren van vijf uiteenlopende rekenkameronderzoeken in de gemeente Lelystad.

Een positieve, vrij nieuwe ontwikkeling was de nauwe samenwerking met de Flevolandse rekenkamers op het gebied van onderzoek, wat resulteerde in het gezamenlijke onderzoek naar de bestuurlijke samenwerking binnen de Omgevingswet in Flevoland. De resultaten van dit onderzoek waren niet alleen solide, maar de constructieve samenwerking tussen de betrokken partijen heeft ook de interesse van de leden van de rekenkamer Lelystad gewekt voor meer uitwisseling en samenwerking met andere rekenkamers. Vanuit deze achterliggende gedachte gaan we verder verkennen of we dergelijke vruchtbare samenwerkingen kunnen voortzetten, misschien zelfs weer in Flevolands verband.

In het licht daarvan zijn we bijzonder verheugd dat de rekenkamer Lelystad zich heeft aangesloten bij een meerjarige samenwerking met de rekenkamers van Arnhem, Groningen en Heerlen, gericht op het uitvoeren van meerjarig onderzoek naar het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Deze unieke samenwerking, gekenmerkt door een lange tijdshorizon en geografische spreiding, belooft waardevolle inzichten die we in 2024 voor het eerst verwachten te delen met het Lelystadse gemeentebestuur.

Uiteraard waren er ook uitdagingen in het afgelopen jaar, zoals de vertragingen bij twee lopende onderzoeken uit 2022. Het onderzoek energietransitie en -armoede heeft te maken gehad met een onverwachte tegenvaller. De voortgang van dit onderzoek is momenteel onzeker. We zijn tevens obstakels tegengekomen bij het onderzoek naar geheimhouding, met als belangrijkste struikelblok het bemachtigen van benodigde documentatie. Bijvoorbeeld het ontbreken van (uitgebreide) schriftelijke verslagen van commissie- en raadsvergaderingen belemmerde dit onderzoek van de rekenkamer. Onder meer deze onderzoeken neemt de rekenkamer Lelystad mee naar 2024.

Per 1 januari 2023 trad de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking, die leidde tot enkele aanpassingen van onder meer onze bevoegdheden en werkwijze. Het was daarom onder andere nodig om de verordening op de rekenkamer Lelystad uit 2005 aan te passen. In samenwerking met de griffie hebben we een nieuw voorstel voor de rekenkamerverordening van Lelystad opgesteld. De Lelystadse raad heeft deze nieuwe verordening op 19 december 2023 vastgesteld, waarna deze op 18 januari 2024 in werking trad door publicatie in het Gemeenteblad van Lelystad. De wetwijziging biedt ons naar verwachting wat meer ruimte om breder te kijken naar het gevoerde beleid in de gemeente Lelystad en voorziet ons van extra bevoegdheden bij het onderzoeken van verbonden partijen. Het verplichte bestuurlijke wederhoor en de rapportageplicht van het college aan de raad over de opvolging van onze aanbevelingen zijn cruciale stappen om de transparantie en verantwoording te verbeteren. De rekenkamer Lelystad zal binnenkort haar reglement van orde en kwaliteitsdocument aanpassen aan de wijzigingen en verdere aanscherpingen doorvoeren.

Namens de rekenkamer Lelystad sluit ik af met de observatie dat onze samenwerking met de raad, het college, het ambtelijk apparaat en onze collega-rekenkamers onze werkzaamheden heeft versterkt en verrijkt. Het is bemoedigend om te ervaren hoe betrokkenheid, inzet en samenwerking vruchten afwerpen, zelfs te midden van obstakels. Terwijl we vooruit kijken naar het komende jaar, omarmen we de leermomenten uit voorgaande jaren en streven we naar voortdurende groei en verbetering. De rekenkamer blijft zich dan ook in 2024 als vanouds inzetten voor Lelystad door transparantie en verantwoording te bevorderen met betrekking tot het beleid en bestuur van de gemeente Lelystad.

Namens de rekenkamer van de gemeente Lelystad,

de voorzitter,

